УДК 796.012.36:372

Дяченко А.А.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця

МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ КОНТЕНТ ЯК СТРУКТУРНА ЧАСТИНА КОНЦЕПЦІЇ ЗДОРОВ'ЯФОРМУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті висвітлено питання використання інформаційних технологій у процесі фізичного виховання студентської молоді. Проведено аналіз спеціальної науково-методичної літератури щодо використання різних мультимедіа навчального призначення. Представлена структура веб-порталу «Health saving club», сайту для студентів, який працює з метою оцінки стану здоров'я та надання рекомендацій щодо комплексу заходів, спрямованих на попередження виникнення захворювань і усунення факторів ризику їх розвитку. Розвинена гіпертекстова структура веб-порталу «Health saving club» забезпечує можливість зручного інтерфейсу користувача; застосування гіпертекстових інформаційних моделей сприяє формуванню пізнавальної самостійності студентів та дає можливість реалізувати багатовимірні й багаторівневі зв'язки між елементами, висвітлювати одне й те саме поняття кілька разів із різних поглядів із додаванням нової інформації.

Ключові слова: *технологічні інновації, мультимедіа-технології, фізичне виховання, студенти.*

Дьяченко А.А. Мультимедийный контент как структурная часть концепции здоровьеформирующей среды студенческой молодежи. *В статье освещены вопросы использования информационных технологий в процессе физического воспитания студенческой молодежи. Проведен анализ специальной научно-методической литературы по использованию различных мультимедиа учебного назначения. Представленная структура веб-портала «Health saving club», сайта для студентов, который работает с целью оценки состояния здоровья и рекомендации по комплексу мер, направленных на предупреждение возникновения заболеваний и устранение факторов риска их развития. Развитая гипертекстовая структура веб-портала «Health saving club» обеспечивает возможность удобного интерфейса пользователя; применения гипертекстовых информационных моделей способствует формированию познавательной самостоятельности студентов и дает возможность реализовать многомерные и многоуровневые связи между элементами, освещать одно и то же понятие несколько раз с разных точек зрения с добавлением новой информации.*

Ключевые слова: *технологические инновации, мультимедиа-технологии, физическое воспитание, студенты.*

Diachenko A. Multimedia content as a structural part of the concept of the health environment of students. *The article covers the use of information technologies in the process of physical education of student youth. The analysis of special scientific and methodical literature on the use of various multimedia educational purposes has been carried out. The purpose of the research: to provide a description of the structural components of the interactive form of student activity, the web portal " Health saving club". Represented structure of the Web portal " Health saving club". It's a site for students that works with the purpose of assessing the state of health and recommendations for a set of measures aimed at preventing the occurrence of diseases and eliminating the risk factors for their development. The basis of the site's work in the context of the formation of the person's physical culture is a set of modules: "Testing", "Theory", "Schedule of classes", "Glossary". The developed hypertext structure of the Web-portal " Health saving club" provides an opportunity for a user-friendly interface; the application of hypertext information models contributes to the formation of cognitive independence of students and enables the implementation of multidimensional and multilevel communication between elements, to cover the same concept several times from different points of view with the addition of new information. Our system of virtual educational environment, the web-portal "NSC" is not a single implementation of virtual media resources, but a systematic basis for creating a healthforming environment for student youth using media content, which provides activities in a single virtual space. Further research will focus on determining the effectiveness of the practical implementation of the web portal «NSC» with the aim of raising the level of theoretical knowledge, as well as in the quality control system of the formed knowledge and during the self-training of students.*

Key words: *technological innovations, multimedia technologies, physical education, students.*

Постановка наукової проблеми, аналіз останніх досліджень та публікацій. Модернізація педагогічної освіти передбачає її адаптацію до змінних соціально-економічних і державно-політичних умов та освоєння досвіду модернізації освітньої сфери, накопиченого іншими країнами. Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що одним з фундаментальних принципів фізичного виховання є принцип оздоровчого спрямування [12, с.18].

Накопичені дані свідчать про зростання захворюваності серед студентів, що обумовило пошуки нових напрямків в теорії і практиці фізичного виховання, посилення його оздоровчої спрямованості. Очевидно, що оздоровчі програми для студентів повинні базуватися на комплексному вивченні особливостей фізичного стану, їх способу життя, мотивації щодо занять фізичною культурою [4, с. 72; 7, с.40]. Так, наукові пошуки провідних вітчизняних та зарубіжних вчених все частіше окреслюють появу інтерактивних форм діяльності в рамках сфери фізичної культури [5, с.98; 8, с.72]. Дана тенденція, на нашу думку, обумовлена розвитком особистісно зорієнтованої педагогічної парадигми.

Систематизація науково-методичної літератури, педагогічного досвіду, класифікація теоретичних і практичних розробок з означеного питання дозволяє констатувати найбільш актуальні інтерактивні форми діяльності: комп'ютерні

технології, що підвищують якість викладання, контролю і самоконтролю знань; програми, призначені для тестування й контролю тренувального процесу або оздоровчого тренування; прикладні програмні продукти, призначені для оброблення інформації під час проведення різних змагань; експертні системи [13, с.23]. Проблематика здійснення навчання засобами віртуального освітнього середовища, становлення культури віртуальної освітньої комунікації є актуальним та своєчасним питанням.

Мета дослідження: здійснити опис структурних компонентів інтерактивної форми діяльності студентів, веб-порталу «Health saving club» -«Клуб здоров'яформування».

Методи та організація дослідження. У науковій розвідці були використані аналіз, систематизація та узагальнення широкого спектру фахової літератури, присвяченої філософським, соціо-медико-психологічним та педагогічним проблемам формування засад впровадження здоров'яформувальних технологій студентів в системі фізичного виховання.

Виклад основного матеріалу дослідження. У достатньо великій кількості публікацій висвітлено різні аспекти використання сучасних мультимедія технологій в педагогічному процесі навчальних закладів.

У Наказі *МОН України* «Про затвердження Положення про електронний підручник» термін «Мультимедійний контент» визначається як сукупність даних інтерактивного вмісту, представлених у форматах відео, анімації, об'єкти віртуальної, доповненої реальності, комп'ютерні моделі (симулятори), а також їх поєднання з аудіоінформацією, текстом, зображеннями [11]. В роботі авторів [9, с.47, 48] наведено систематизацію властивостей, які мають бути притаманні елементам, що утворюють мультимедійну інформаційно-методичну програму. Так, [9, с.49; 6, с. 31] наголошують, гіпертекстова структура в змістовній частині і в структурі викладу (послідовність, взаємозалежність частин), що забезпечує можливість зручного інтерфейсу користувача; застосування гіпертекстових інформаційних моделей сприяє формуванню пізнавальної самостійності студентів; основних функцій управління (самоврядування): вміння самостійно визначати цілі і завдання своєї інформаційної діяльності (тим самим забезпечити інформаційну основу своєї професійної діяльності), прогнозувати можливі результати власної діяльності; вміння структурувати навчальний матеріал на основі виділення головного і другорядного в ньому з метою формування конкретності. В процесі досліджень авторів [6, с.32; 8, с.72] були запропоновані наступні інформаційні технології: електронна аудіо-відео презентація; технологія веб-проектування і технологія електронного порт фоліо [5, с.98; 9, с.50].

Актуальним є питання вдосконалення системи фізичного виховання у закладах вищої освіти у контексті пошуку шляхів підвищення його ефективності та створення умов для формування мотивації та готовності студентів до особистого здоров'язбереження, оскільки існує соціальне замовлення на вчителя, який володіє здоров'язбережувальними технологіями навчання, здатний організовувати здоров'язбережувальний навчальний процес, розвивати здоров'язбережувальну компетентність учнів [1, с.94; 2, с.84]. Автори [10,с.103] наголошують, готовність студентів до особистого здоров'язбереження ґрунтується на відповідальності за власне здоров'я як інтегральній якості особистості, що характеризується усвідомленням соціальної цінності мотивів здоров'язбереження [10, с.107]. Веб-портал «Health saving club» («HSC»), це сайт для студентів, який працює з метою оцінки стану здоров'я та надання рекомендацій щодо комплексу заходів, спрямованих на попередження виникнення захворювань і усунення факторів ризику їх розвитку.

Основою роботи сайту в контексті формування фізичної культури особистості є набір модулів: «Тестування», «Теорія», «Розклад занять секцій», «Глосарій». Включення до структури веб-порталу «HSC» модуля «Тестування» «testing» обумовлено необхідністю проведення **о**цінки сформованості здорового способу життя студентів закладів вищої освіти. Автори [3, с.6] рекомендують проводити **о**цінку сформованості здорового способу життя студентів на основі розроблених критеріїв з урахуванням показників, які її характеризують. До таких показників вищеозначеними авторами було віднесено усвідомлення необхідності дотримуватися засад здорового способу життя, розуміння першочергової цінності здоров'я, знання і навички у питаннях здорового способу життя, а також здійснення відповідних кроків, направлених на дотримання здорового способу життя [4, с.71].

Рис. 1. Зображення екрану головної сторінки Веб-порталу «Health saving club» (курсив наведено на модуль «Моя програма», при умові «Увійти в аккаунт»).

Модуль «Тестування» передбачає суб'єктивну оцінку стану здоров'я студентами за допомогою використання анкет різного змістовного наповнення. Так, даний модуль містить анкети за тематикою **«**Руховий режим», «Фізичне здоров'я», «Харчування» та інші.

Відповідно до соціально обумовлених цілей в рамках дослідницької стратегії розробки концепції

здоров'яформувального середовища студентської молоді розроблено модуль «Теорія» («theoretical knowledge»), який містить теоретичну інформацію, тексти лекцій (загальна інформація про здоровий спосіб життя, представлена в доступній, концептуально правильній і спеціально сформованій для студентської молоді формі) щодо питань: режим дня, раціональне харчування, рухова активність, психорегуляція, поняття просторової організації тіла тощо. Реалізація даного модуля навчання, спрямована на розвиток професійної діяльності (вміння, здатність і готовність самостійно прогнозувати, формулювати і вирішувати педагогічні завдання), основними структурними компонентами якої є професійні знання, що мають поліморфну структуру, навички, вміння та спрямованість особистості на здоров'яформувальну діяльність.

Модуль «Розклад занять секцій» містить інформацію, що постійно оновлюється, відповідно діючих у закладі занять факультативів з видів спорту. Одним з розгалужень даного модуля являється гіперпосилання на структурну одиницю модуля – «Комплекси вправ» («easy ten»), що містить комплекси вправ різного спрямування: для розвитку сили (різних груп м'язів) «muscle and strength», для розвитку гнучкості комплекси вправ стретчингу та пілатесу «Bee free» та інші.

Модуль «Глосарій» містить інформаційну термінологію галузі фізичне виховання і спорт, структурований за алфавітом. При виборі необхідного для ознайомлення терміну на екран виводиться «Картка» — це вікно, у якому показані терміни та їх опис у так званій «Зоні коментарів» — частина словникової статті, що містить коментарі (уточнення, пояснення). Робота веб-порталу передбачає реєстрацію кожного студента у системі та створення веб-портфоліо. Електронне веб-портфоліо - це мережевий інформаційний ресурс, на якому розміщені документи і зразки виконаних робіт, що характеризують результати і досягнення автора. Електронне портфоліо є своєрідним способом накопичення індивідуальних освітніх, професійних, творчих і особистих досягнень його власника [8, с.70].

Так, при умові реєстрації студентам надається доступ до модуля «Моя програма». Приміром, при умові проходження усіх етапів тестування та визначення ряду показників, зокрема індексу маси тіла, який є вище норми, студентам пропонується одна з індивідуальних програм – «Рівень 1». У даному модулі також передбачено ведення щоденників самоконтролю фізичного стану та харчування. У той же час зареєстровані користувачі мають змогу використовувати блок «Моніторинг» для проходження теоретичного тестування або розрахунку ряду показників фізичного стану; відповідно здійснюється формування бази даних для викладача, що дозволяє спостерігати за динамікою вищезазначених показників.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В процесі дослідження визначено, що у системі освіти вишів нашої держави достатньо тривалий час діють на постійній основі деякі елементи віртуального освітнього середовища, поряд з цим використовуються комп'ютерні мультимедійні навчальні програми, електронні посібники тощо. Розроблена нами система віртуального освітнього середовища веб-портал «HSC» являється не поодиноким впровадженням віртуальних медіа ресурсів, а системною основою створення здоров'яформувального середовища студентської молоді з використанням медіа контенту, яка передбачає діяльність у єдиному віртуальному просторі. Подальші дослідження будуть спрямовані на визначення ефективності практичного впровадження веб-порталу «HSC» з метою підвищення рівня теоретичних знань студентів, а також у системі контролю за якістю сформованих знань та під час самостійної підготовки студентів.

Література

1.Антонова О.Є. Підготовка вчителя до розвитку здоров'язбережувальної компетентності учнів : монографія / О.Є. Антонова, Н.М. Поліщук // – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – 248 с.

2.Дяченко А.А. Організація навчального процесу з фізичного виховання на основі використання здоров'язберігаючих технологій / А. А. Дяченко //Зб. наукових праць Міжнародної наукової конференції «Актуальні наукові дослідження в сучасному світі». – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип.11 (31), Ч.3. – С. 83-87

3.Імас Є. Оцінювання рівня сформованості цінностей здорового способу життя студентської молоді / Імас, Є., Дутчак, М., Андрєєва, О., Кенсицька, І. // Слобожанський науково-спортивний вісник, № 1(69), 2019. - С. 5-11,

4.Кашуба В.О. Сучасні підходи до моніторингу фізичного стану школярів у процесі фізичного виховання / В.О.Кашуба, Н.М. Гончарова // Педагогика, психологія та медикобіологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наук. моногр. [за ред. проф. С.С.Єрмакова].– Х.: ХДФДМ (ХХПІ), 2010. –№1. – С.71–73.

5.Кашуба В. Сучасні інформаційні технології в системі підготовки фахівців із фізичного виховання і спорту / В. А. Кашуба, З. Насраллах, Л. Денисова // Теорія і методика фізичного виховання і спорту - К.: 2011, № 4. - С. 96-101.

6.Кашуба В. А.. К вопросу возможностей использования информационных технологий в образовательном процессе курсантов МВД Украины / В. А. Кашуба, В. А. Данильченко // Физическое воспитание студентов. - Харьков, 2012. – № 1. - С. 30-33.

7.Кашуба В. К вопросу использования мультимедийных технологий в процессе физического воспитания студенческой молодежи / В. Кашуба, О.Мартинюк, М. Колос // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейсько-го національного університету імені Л.Українки. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Л.Українки, 2013. – Вип.10. – С. 39-45.

8.Кашуба В.О. Використання веб-ресурсів у процесі фізичного виховання студентської молоді / В. О. Кашуба, С. М. Футорний, М. В. Дудко // Спортивний вісник Придніпров'я : наук.-практ. журн. Дніпропетровського держ. ін-ту фізичної культури і спорту. – 2015. – № 2. – С. 69–75.

9.Кашуба В. К вопросу повышения эффективности физического воспитания занимающихся физическими упражнениями с использованием технологических инноваций / В. Кашуба, С. Футорный, Т.Хабинец, С. Лопацкий // Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Л.Українки. Фізичне виховання і спорт: журнал / уклад. А. В. Цьось, А. І. Альошина. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. − Вип. 27. –С. 46-53.

10. Оргеева С.В. Відповідальність за власне здоров'я як домінантний аспект здоров'язбереження студентів / С.В. Оргеева, В.В. Хачатрян, Н.М. Лозенко // Вісник Національного авіаційного університету. К. : Національний авіаційний університет, 2017. – Вип. 1(10). – С. 102-107.

11. Положення про електронний підручник. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-18/ed20180502/sp:max15#n22

12. Савчук С. А. Корекція фізичного стану студентів технічних спеціальностей в процесі фізичного виховання : Дис... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02 / Сергій Ананійович Савчук / Луцький держ. технічний ун-т. — Луцьк, 2002. — 179 с.

13. Чухланцева Н. Застосування інформаційних технологій у галузі фізичної культури і спорту / Наталя Чухланцева // Спортивна наука України, 2016. №3 (73). С. 21-25.

Reference

1.Antonova O.YE. & Polishchuk N.M (2016) "Preparation of a teacher for the development of healthcare-saving competence of students": a monograph Zhytomyr: View at ZHDU. I. Franko. 248 pp.

2.Dyachenko A.A. (2017) "Organization of educational process on physical education on the basis of using health-saving technologies". Prob. scientific works of the International scientific conference "Actual scientific researches in the modern world". Pereyaslav-Khmelnitsky. Vol.11 (31), Ch.3. P. 83-87.

3.Imas, Y., Dutchak, M., Andrieieva, O. & Kensytska, I. (2019), "Assessment of the level of formation of values of healthy lifestyle of students", Slobozans`kij naukovo-sportivnij visnik, No. 1(69), pp. 5-11, doi:10.15391/snsv.2019-1.001

4.Kashuba V.O. & Goncharova N.M. (2010) "Modern Approaches to Monitoring the Physical Condition of Schoolchildren in the Process of Physical Education" Pedagogics, psychology and medical-biological problems of physical education and sports: sciences. Monogr. No.1. P.71-73.

5.Kashuba, V., Ziyad Hamidi Ahmad Nasrallah & Denisova, L. (2011) "Modern information technologies in the system of training of specialists in physical education and sports", Teoriya i metodika fizichnogo vihovannya i sportu. K., no. 4, pp. 96-101.

6.Kashuba, V.A. and Danilchenko, V.A. (2012) "On the possibility of using information technology in the educational process of cadets of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine", Fizicheskoe vospitanie studentov. no.1, pp.30-33.

7.Kashuba, V., Martinyuk, O. & Kolos,M. (2013) "On the use of multimedia technologies in the process of physical education of students" Molodizhnij naukovij visnik Shidnoyevropejskogo nacionalnogo universitetu imeni L.Ukrayinki. Luck : Shidnoyevrop. nac. un-t im. L.Ukrayinki, Vol.10. pp.39-45.

8.Kashuba V.O., Futorny S. M. & Dudko M.V. (2015) "Use of web resources in the process of physical education of student youth" Sports Herald of the Pridneprovya: Sciences. journ Dnipropetrovsk state other physical culture and sports. No.2. P. 69-75.

9.Kashuba,V., Futornij, S., Lopackij, S. & Habinec, T.A. (2017) " On the issue of increasing the effectiveness of physical education for those engaged in physical exercises using technological innovations", Molodizhnij naukovij visnik Shidnoyevropejskogo nacionalnogo universitetu imeni Lesi Ukrayinki. Fizichne vihovannya i sport . uklad. A. V. Cos, A. I. Aloshina. Luck : Shidnoyevrop. nac. un-t im. Lesi Ukrayinki, Vol.27., pp. 46-53.

10. Orheyeva S.V., Khachatryan V.V. &Lozenko N.M. (2017) "Responsibility for own health as a dominant aspect of healthcare of students" Bulletin of the National Aviation University. K.: National Aviation University. Vol. 1 (10). p. 102-107.

11. Regulations on the electronic textbook. Access mode: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-18/ed20180502/sp:max15#n22

12. Savchuk S.A. (2002) "Correction of the physical state of students of technical specialties in the process of physical education": Dis ... Cand. Sciences of Phys. upbringing and sports: 24.00.02 / Sergey Ananyevich Savchuk.Lutsk State. technical un. Lutsk. 179 p.

13. Chukhlantseva N. (2016) "Application of Information Technologies in the Field of Physical Culture and Sports " Sports Science of Ukraine. No. 3 (73). p. 21-25.

УДК 371.133:796.011.3

Жуковський Є. І.,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Жуковська М.О.,
викладач кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Айунц В.І.,
викладач кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Шищук Л.М.,
викладач кафедри фізичного виховання
Житомирський медичний інститут

ФОРМУВАННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО КОМПОНЕНТА МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ

У статті обґрунтовано значення діяльнісного компонента моделі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації самостійних фізкультурно-оздоровчих занять учнів та виділено шляхи покращення його формування. Розглядаються питання щодо формування у майбутніх спеціалістів фізичної культури вміння організації та проведення самостійної фізкультурно-оздоровчої діяльності; мотивації до виконання домашніх завдань із фізичної культури, комплексів ранкової гімнастики й фізкультпаузи. Встановлено, що рівні сформованості діяльнісного компонента готовності майбутніх фахівців фізичної культури експериментальної групи значно вищі, ніж контрольної, що свідчить про ефективність запропонованої та впровадженої технології формування діяльнісного компонента моделі